

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egy évre . . . 12.— kor. Negyedévre . . . 8.— kor.
Félévre . . . 6.— kor. Egy hónap . . . 1.— kor
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapfőnök:
BOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán leadva
Egy évre . . . 12.— kor. Negyedévre . . . 8.— kor.
Félévre . . . 6.— kor. Egy hónap . . . 1.— kor
Egyes szám ára 6 fillér.

A tisztviselők.

Debrecen, december 29.

Háromszázezer állami tisztviselő van Magyarországon. Családjukkal kitesznek egy milliót. Ennyi embernek érdeke került most előtérbe és követeli az emberséges elintézetést.

De ez még nem minden. Az állandó tisztviselők fizetési viszonyai szerint alakul a törvényhatósági, egyházi és egyéb köztisztviselők sorsa, hozzájuk alkalmazkodnak a tisztviselőket tartó magánvállalatok fizetései is. Itt tehát jóformán kétféle ember sorsáról van szó. Rengeteg szám ez Magyarország népességének igen tekintélyes része.

A tisztviselők helyzetének javítására az utóbbi évtizedben nagyon sok történt. Szinte megkétszereződött a fizetés, a lakáspénzt is beleszámítva. És mégis igazuk van a tisztviselőknek, mikor panaszkodnak. Még akkor is igazuk van, ha elkeserednek, mert helyzetükön az állam nagy pénzáldozata nem segít. Sőt megnövekedett fizetésükből ma nehezebben élnek mint azelőtt.

Oka pedig ennek az a nagy mulasztás, hogy Magyarországon a gazdasági élet szabályozása nem indult meg, nem történt rendszeresen. Másrészt a középosztály nem a szerény létminimum szerint él, hanem gazdasági erején felül költ még ma is.

Vagy felülről, vagy alulról meg kell indítani a nagy reform mozgalomnak, — különben katasztrófához vezet. És ezt a katasztrófát még az újabb fizetés emelés sem fogja elhárítani.

Abban tökéletesen igazuk van a tisztviselőknek, mikor azt mondják, hogy ma már nálunk a fogyasztási cikkek ugyanolyan drágák, mint Nyugat-Európában, tehát fizetésük is olyan legyen, mint a nyugati államokban. De ha ismerjük a nyugati államok tisztviselőinek életét, akkor be kell vallanunk, hogy ott a tisztviselő nagyobb fizetése mellett is kevesebbet költ, mint nálunk.

A létminimum leszállítása volna tehát az egyik orvosság.

Főleg a ruházatközlés, a női ruházatközlés szerényebb keretek közé szorítása. Mert az igazán szomorúan nevetséges, hogy a külföldi divatok milyen silány utánzatait hordja nálunk a középosztály csak azért, mert ez az utolsó divat. Ezek a silány szövetek, rossz anyagból készített diszitmények hamar tönkremennek. Sőt az a szegény hogy ezeket a hitvány dolgokat egyenesen a naiv kelet számára csinálják és ehhez a naiv kelethez tartozunk mi is.

Nem az utolsó divat az, amit mi utcáinkon látunk. Nem ez a divat, mely Páris fényes fogataiból csillog, London előkelő társaságaiban és Berlin főrangú köreiből megjelenik,

hanem annak nevetséges paródiája. A nyugati államok középosztálya nem viseli az utolsó divatot. Megelégszik régebbi divatokkal, melyekhez olcsón jut. Nem nézik le érte a nőt, ha tavalyi ruhában jelenik meg s nem nevelik bele a serdülő éányokba azt a köztudatot, hogy a ruha, a divat minden.

Társadalmi átalakulások azonban mennek így végbe. Egy kevéssel lejjebb, vagy följjebb nem szokták a létminimumot szállítani. Itt csak idők folyamán verődnek békés színbe az elmentétek megint.

Azért, ha a tisztviselők erre az utra lépének, akkor abból gazdasági forradalom keletkezne. Ha kiadnák a jelszót, hogy a nyomor létminimumának semmire sincs szüksége, ez függetlenné tenné őket anyagiilag, de forradalmi hangulatot szülne és veszedelemmel fenyegetné az egész államrendszert.

Ezt az államnak meg kell előznie. Nemcsak a tisztviselők anyagi helyzetének javításáról kell gondoskodnia, hanem arról is, hogy a gazdasági élet okos rendezésével a megélhetés könnyebb legyen.

A drágaság olyan egészségtelenül emelkedik, hogy ezzel szemben már állami beavatkozásra van szükség. Kérdés, hogy meg van-e az államnak az az erkölcsi ereje, hogy ezekkel a hatalmas vállalatokkal, melyek a nép kiszorolásából szerzik millióikat, szembe merjen

MEGHALT AZ ANYJA!

Írta: Vértessy Gyula.

Későre járt már az idő. Hat óra volt s a kis inasgyerek még mindig ott feküdt az inaszobában a keskeny faágyban. A többi pajtásai rég a kapta mellett ülögéltek, de őt hagyták aludni. Az anyját tegnap este ütötte el az utcán egy kocsi, keresztül is ment rajta. Éjfélre kintlódott, csak akkor halt meg. A gyerek ott volt mellette, azért hagyják neki most békét.

A gazdája is, a nagybajuszu, örökké haragos suszter, az is csak egyszer szól be még hozzá. Akkor is a máskori megszólításokhoz képest egészen nyájasan.

— Hé, kölyök, talán mégis fel lehetne már kelni!

Hanem mikor látta, hogy a kis fiú milyen nyugodtan, szépen aluszik, hát meg is csak kiment.

Kimenet közben még a fogorvosról mormogta:

— Adta szegény férge, ha a anyjék!

A szegény éfreg pedig, mikor a majsztram ur kihuzta a lábát az ágyból, hogy vigyorgva nyitotta ki a szemét s míg jól nyugtózott, vidáman gondolta el, hogy milyen jó dolog is az, ha az embernek meghal az anyja, legalább pihenhet addig ameddig akar. Sőt még hozzá, alighanem szert lesz az egész napra

is! Hogyne, ma délután temetik az anyját, hát csak eleresztik a teemtésre! Hanem a délelőttöt szeretné még valahogy kihuzni!

S míg, mint valami kis macska, szurtos arcát nyalogatja, azaz locsolgatja a piszkos bádog mosdótál vizéből — azon töri a fejét, hogy tulajdonképpen micsoda ravasz furafinggal kelene hozzáfogni a délelőtti szabadság megkaparításához.

De sehogyse tud ürügyet találni. Végre is az alkalom hozza meg azt neki.

Belép a majszter ur:

— No gyerek, mikor temetik az anyád?

— Nem tudom, de azt hiszem, most délelőtt.

— Te hazudsz! Odaüzentem. Mondták, hogy délután! Jaj, te infámis kölyök, hogy még ez az eset se javít rajtad! Mi lesz belőled? Az akasztófán halsz meg! No, mars a műhelybe!

A terv nem sikerült. Busan telepszik le a kis, háromlábú faszékre és míg hozzáfog egy megfélemlendő cipő szétbontásához, hát olyan szörnyűségesen bus arcokat vág, hogy a mellette ülő legény elkezd vigasztalni:

— Pista te, mit buszulsz! Busuljon a ló, elég nagy a feje hozzá! Hogy az anyád meghalt? Eh, másnak is meghalt! Az anyám is meghalt és ihol la, itt vagyok, jól vagyok!

Hanem a Pista gyerek csak nem akar meg-

vigasztalódni. Sőt már nemcsak bubánatos képet vág, hanem elkezd pityeregni is.

Szörnyen elkeseríti az a tudat, hogy nem tudott szert tenni egy szabad délelőtre.

Az embernek meghal az anyja — gondolja magában — és még annyi haszna sincs belőle, hogy legalább egy délelőttöt ellopna a munka mellől.

No, de valahogy mégis csak kiállta a délelőttöt. Ebéd után azután, jól telerakva a bendőjét kukoricával, alig várta, hogy a majsztram uram megtörölje a száját. Végre csakugyan megtörülte. Odafordult azután hozzá:

— Mehetsz gyerek a temetésre, de utána ne csavarogj ám, mert megtudom és akkor szíj-jat hasítok a hátadból.

— Hogy csavarognék én most, — mondja a gyerek áhitatos hangon, apró fekete szemét sunyi módon emelve az ég felé.

És egy pillanatig talán érez is olyanformát, hogy ezen a napon nem illenek neki talán mégsem odacsavarogni, hanem ez csak pillanatig tart.

Amint a rapport véget ér és a Pista gyerek teljes tudatára jut annak, hogy a mester ur keze nem érhet már ki az utcára és hogy a félelmetes nagy hatalomtól egy egész délutánra megszabadult, hát józú mosolygás ül ki széles arcára.

Hogyis ne üljön! Mikor a szegény inasgye-

A hali idénvire

legelegánsabb szalon, smoking és frack öltönyök, valamint átmeneti és téli kabátok, szép színes öltöny különlegességek készülnek

Prelovszky András

polgári, katonai és vasúti egyenruha szabó cégnél
Debreczen Kossuth-utca 4. sz

állani. Pedig ettől függ Magyarország jövője. Ha nem tudják a nagy tőke vállalkozásai és a kis ember érdeke között az ellentétet szabályozni, olyan sülyedés áll itt be minél előbb, mely meggyöngíti az egész államot.

Khuen bukása.

Mi tartotta benne eddig az életet?

Könnyen feltámadhat mindenkiben az a kérdés, hogy mi történhetett, hogy Khuen még mindig tartja magát, holott augusztusban már az udvar is elejtette, mint teljesen tehetetlen, erőtlén politikust, aki Bécsnek egyetlen kívánságát sem tudja keresztül vinni?

Nos, ez a nagy titok, igen egyszerű. Hiszen a hosszú életnek általában igen egyszerű okai szoktak lenni, amik misztikus nagy csodáknak tetszenek távolról, pedig igen kézenfekvő és szimpla valamik. A nagy titok, — a hosszú miniszterelnökség titka az, hogy Khuen ma a király legkedvesebb embereinek egyike, aki teljesen bírja a bizalmát, aki a király kegyét az utóbbi időben számtalan kisebb-nagyobb szolgálattal tette örökké magáé iránt.

Csak egy ilyen szolgálatot kell kikapni, egyet, ami egészen közel esik még hozzánk, hogy a király és a Khuen közötti viszonyt tökéletes világításban láthassuk.

Azt a szolgálatot, amit a Conrad-esetben tett.

Köztudomású dolog az, hogy a király és a trónörökös között komoly ellentétek vannak, különösen katonai dolgokban, amik az utóbbi időkben erős összeütközéseket idéztek elő — Ezekben a mindinkább sűrűn ismétlődő összeütközésekben Khuen mindig teljes odaadással opponálta magát a király érdekében. Így Conrad névszerinti bukásában tetemes részt vett ki, sőt talán rajta fordult meg minden. Rajta és Aehrenthalon, a kik minden erejükkel szállottak szembe Ferenc Ferdinánd trónörökösnek az akaratával szemben.

Conradot tehát, aki a királynak nem kellett, megbuktatták, de csak névszerinti volt az a bukás, amely tulajdonképpen fölemelkedés, hiszen a trónörökös legmelegebb sorai kísérték

Conradot az új méltóságába és a trónörökös szeretete a jövőt biztosítja neki.

Ez az önfeláldozó munka, amit Khuen az uralkodó érdekeiért fejtett ki, tartja az életet az ő kabinetjében.

Az, hogy csupa véletlenből, avagy a helyzet jókísimeréséből az uralkodó és a trónörökös közé került ütközőnek, a titka az ő hosszú életének.

Milyen ingadozó, milyen süppedő alap ez kormány alatt.

Hiszen csak egy fuvalom kell, ami az uralkodó és a trónörökös között megnyitja a viszonyt és Khuen, — a kit a hála tart csak a bánsónyszékben, — tényleg is elejtett ember lesz.

Már is, már is mutatkozik ilyen fordulat. Aehrenthal a király másik bizalmasa — akivel Khuen összhangofta a hangszerét éppen az uralkodói kegy miatt, már ingadozik és aligha tarthatja meg a király háláját. És itt a jól értesült politikai körökben biztosan tudják már, hogy hamarosan bejön a változás, amelynek első áldozata Aehrenthal lesz és utána megy Khuen, csak a költségvetést fogadja el a magyar parlament.

... És akkor véget fog érni a Khuen hosszú élete.

Mert nincsen olyan hosszú, aminek vége ne volna.

Legkedvesebb

UJÉVI AJÁNDÉK

! egy jó gramofon !

mely énekel, beszél, nevet: **szórákzóttal fiatal, öreget.** Legjobb beszerzési forrás **MOLNAR TESTVÉREK** elektroteknikai műszereszek fizeté Debreczen, Egyház-tér 2. Nagyiemplom mellett.

Telefonszám: 727.

Telefonszám: 727.

Fiókfizlet: **Hajlébösszörmény.**

Szenzácós gramofonlemez-újdonságok: Kis gróf, Ártatlan Zsuzsi, Leányvőcsár operettekben. Legújabb magyar dalokban, kuplékban óriási választék. Kedvező fizetési feltételek. Tessék meggyőződni.

A delegációból.

Apponyi Albert a külügyminiszter ellen.

Ma délelőtt tíz órakor ült össze a magyar delegáció. Plenáris ülésben báró Láng Lajos elnöklése alatt vették tárgyaal alá a közös költségvetési provizóriumot, de a vita főtárgya mégis gróf Aehrenthal közös külügyminiszter és Auffenberg hadügyminiszter tegnapi beszédei voltak. A delegátusok már jóval tíz óra előtt együtt voltak a Magyar Házban és élénken kommentálták a két közös miniszter nyilatkozatait. Meg kell állapítani, hogy míg Aehrenthal nyilatkozatai szinte osztatlan helyeslésre találtak, addig a hadügyminiszter bemutatkozó beszéde nem keletelt általánosságban kedvező hatást.

A munkapárti delegátusok maguk is mondták, hogy a hadügyminiszter a kelleténél sötétebb színeket használt a hadsereg állapotának festésénél, másrészt pedig csak Heltai Ferenc ismételt kérdésére nyilatkozott arról, hogy a múlt delegációban megállapított ötéves programot nem szándékozik túllépni. Ez a nyilatkozat is meglehetősen homályos volt és úgy látszik, ezért látták szükségesnek, hogy egy bécsi lap ma reggeli számban magyarázó közleményt adjanak ki.

A mai ülés.

Láng Lajos elnök pontban tíz órakor nyitotta meg a plenáris ülést.

Pap Géza előadó előterjesztette a négy hónapos költségvetési provizóriumról szóló jelentést. A négyes albizottság — ugymond — nagy megnyugvással fogadta a külügyminiszter előterjesztéseit és lelkesedéssel osztja a békepolitika elvét. De épp ilyen lelkesedéssel fog a magyar törvényhozás hozzájárulni ahhoz, hogy a jogaink megvédéséhez szükséges eszközöket fejlesszük.

Gróf Apponyi Albert szólt fel ezután. A közös indemnitás betérjesztése — ugymond — tulajdonképp felesleges, mert a magyar országyűlés úgy is megszavazott indemnitást a kormánynak és ebben már benne vannak a közös kiadások is.

Nem volt szerencsés gondolat, hogy a hadügyminiszter feketének festette a hadsereg állapotát. Téves az, hogy az annexió idején a felelős tényezők, akik az ország politikáját akkor

reknek olyan ritkán van része egy kis szabadságban. Még a vasárnap délutánok lennének olyan amilyen szabad délutánok, de akkor meg egyebet se csinál déltől estig, mint a legény uraknak hordja a bort és sört.

Most azonban valóban szabad! Milyen kedves dolog is ez! Egy egész délután! Tudni azt, hogy esteli hét óráig az övé az egész világ! Nem lökdöcsik, mint otthon a műhelyben és nem fenyegeti állandóan a mester ur keze holmi porokkal, meg hajlépázásokkal.

Csinálhatja azt, amit akar; mehet oda, a hová neki tetszik!

Nos hát első sorban nem tetszik neki a teentésre elmenni.

Hogyan, csak nem azért tett szert nagy nehezen erre a délutánra, hogy elfuocsolja. De nem ám! Ő bizony nem kér semmiféle temetésből. És szomorkodni sem akar! Eleget szomorkodik ő, valahányszor attól fél, hogy kikap! Most nem akar! Meg azután — füzi tovább a gondolatait — bizonyára sok rendetlenséget hagyott hátra az öreg! Talán még adósságokat is! Az ágybérét pedig bizonyára nem fizette ki! Dehogyan fizette! Ismerte ő jól azt a csuf, vén részeges asszonyt! No hiszen jó firma volt! És nek ismét valami nagy dicsőségére, hogy olyan fia volt! Csakhogy végre elvitte az ördög! Hamarabb is elvihette volna!

Jaj, dehogyan is megy most oda, a szoba-

társai mindjárt nyakon csipnénk. Bizonyára nem fizetett az ágyáért. A koporsót pedig, egész bizonyos, hogy hitelbe vették neki! Ki fogja kifizetni? Ő nem, annyit tud.

Az ágynemű is bizonyára nagyon piszkos. Követelni oígják, hogy mosassa ki, biz ő nem mocsatja!

De különösen attól a vén munkástól fél, aki szintén ott lakott az anyjával együtt s akinek az ő anyja állítólag mindig tartozott egy hatossal.

Valószínűleg most is előállna a követelésével. De várhat rá, nem bolond, hogy elmenjen. Tud ő ezen szép délutánon okosabbat is csinálni, mint a temetésre elmenni!

Minek is menne, mit segítene azzal az anyjával? Meghalt, vége van, punktum! Legálább nem iszik több pálinkát!

S míg füttyörészve megy az utcán, emlékezetében megjelenik a toprongyos, vén asszony alakja. A rongyos ruhája, nagy sárgafogu vén asszonyé, akit mindig tökrészezen szedtek fel a földről s úgy vezették haza.

Az utcai nép gunyos hahotája, mely az ilyen részeges koldusasszonyt rendszeren "kisérti" szokta, most is a fülébe cseng.

Milyen jó is, hogy nem fogja többé halni.

Amint megy az utcán, egyszerre csak eléje áll valaki. Az a széles vállu munkásember, aki-

nek szintén ott volt egy ágya abban a piszkos pinceszobában, ahol az anyjának és aki állítólag mindig hitelezgetett neki.

— No kölyök, a temetésre se eresztett el a gazdát! Az elébb vitték ki az öreget. Ha a ténél. utól is érhetné meg őket. Hej, az anyád négy hatossal tartozott nekem, hát azt le fogom a pénzedből.

— Micsoda pénzből? — kérdi a gyerek s a nagy gyönyörűségtől, hogy neki pénzre van kilátása, csakogy ragyogott a szeme.

— Hát amit hagyott az anyád. Egy forintot adott nekem, hogy adjam oda neked. Még tegnapelőtt adta, mintha érezte volna végét. No hiszen érezhette is annyi pálinkaívás után. Azt mondta, hogy ha ő meghal, adjam ráked. Neked koldulta össze. Itt a hat hatos, négy az engém.

A gyerek szilaj mohósággal kap a pénz után.

— Ne! Jó a pénz az embernél, ha fáj valanj. Mert mégis csak anyád volt. Oszt iszol egy-két pohárka bort, azután elfelejtetted, hogy mámma temették az anyádat. Nagy dolog ez te! Az embernek meghal az anyja, oszt senki se marad...

Az utolsó szavakat már nem is hallgatta a gyerek. Megcsörgette a pénzt a zsebében és faképnél hagyta az öreg munkást, ment az első trafikba cigarettát vásárolni.

Nagy Sándor

czukrász

Péterfia-utca 46. szám.

Az UJÉVI ünnepekre!

Diós és mákos **pozsonyi patkókat** kalásos és kuglophoka **60 fillértől foljebb** árusít.

Megrendeléseket pontosan és legizlésebben teljesít.

irányították, csak valaha is gondoltak volna megfontolásaiknál arra, hogy hadseregünk nem harcképes. Még ellenségeink sem vádoltak bennünket azzal, hogy gyengék voltunk.

Egyébként a hadügyminiszter úgy beszélt — mintha bennünket kapacitálni kellene a véderő fejlesztése érdekében. Holott a magyar közvélemény nagyon is jól tudja, hogy a véderőt fejleszteni kell és hajlandó is az áldozatokra. A véderő fejlesztésének legfőbb akadályai mégis az, hogy az ország a katonai erőfeszítést aránytalanul tartja gazdasági erejéhez képest. Hozzájárul ehhez az, hogy még a most kívánt áldozat sincs megszavazva és máris nyíltan vagy burkoltan, de kibontakoznak újabb szükségletek körvonalai és újabb áldozatokra kell elkészülnie lennünk. Nem volt helyes, hogy a hadügyminiszter ezt fejtegette, és ezzel nem is tett jó szolgálatot a véderő törvény ügyének.

Apponyi e nyilatkozatánál a kormánypárt nagy része tüntetően helyeselt, az ellenzéki delegátusok pedig zajosan ünnepezték Apponyit.

A második akadály a véderő fejlesztésének, — folytatta Apponyi — hogy nem teljesítik az ország nemzeti követeléseit és a véderőt nem illesztik be a nemzeti állam keretébe. Az indemnitást ennek következtében nem szavazza meg.

Báró Burján közös pénzügyminiszter szólalt fel ezután és igazolta a kormány eljárását az indemnitás betérjesztése ügyében.

Miklós Ödön határozati javaslatot nyújt be, amelyben a delegációk kifejezik a hármasszövetséghez való tántoríthatatlan ragaszkodást és bizalmat szavaz gróf Aehrenthal külügyminiszternek a béke fenntartására irányuló politikájáért.

Holló Lajos szólalt fel ezután. Azt fejtegette, hogy a delegáció nem illetékes provizorium megszavazására, majd a hadügyminiszter fejtegetéseivel szállott szembe.

Azután felkapaszkodott egy omnibuszra és kiment a városligetbe. Ivott sört is, míg telt a pénzből s vett hozzá vagy három óriás kifut.

Késő este került haza. Biztosra vette, hogy elveri a gazdáját. De nagy csodálkozására szeliden beszélt hozzá:

— Eltemették az anyádat! Ha nincs is senki, becsüld meg magad, itt nálam ellehetsz bement az inasszobába s felkapaszkodott az ágyába. De sehogy se tudott elaludni. Régi dolgok jutottak az eszébe. A kis falu, ahol született, meg gyerekeskedett; a kovásműhely, ahol az apja dolgozott és azután az anyja, aki akkor még olyan szép, nagy asszony volt.

Egyszer az apja megakartá verni és az anyja nem engedte. Mintha a hangját is hallaná, nem ezt a mostani rekedt hangját, hanem az előbbi, a csengő, szép hangját:

— Fiaskám, kis fiam!

Sohse fogja többé hallani! Pedig most már odafönt bizonyára megint olyan szép, olyan egészséges lett, mint idelent volt régen. Egyik legény mesélte valamikor, hogy aki meghal, az megint olyan lesz, mint fiatalokában volt, úgy megint olyan vagy a pokolba, vagy a menyországba. Az ő anyja bizonyára a menyországban van, hiszen nem bántott senkit! És milyen jó volt hozzá! Pénzt is hagyott neki. S most is bizonyára ő vigyázott rá az égből, hogy a nester meg ne verje.

S míg lassan leperegnek kis, szurtos arcán a könnyek, úgy gondolja, hogy mégis jobb lett volna, ha a majsztram őt megverte volna, mert most az egyszer igazában megérdemelte volna

Debreceni pénzüintézetek fuziója.

Önállóságát veszett takarékpénztár.

Debreczen közgazdasági életére nagy szomorúságot jelent az a két rendkívüli közgyűlés, amelyet tegnap délután tartottak a Kereskedelmi Társulat dísztermében. A Közgazdasági Banknak a Debreceni Első Takarékpénztárral való fuziójáról van szó, amely az István-gőzmalom mintájára a egyesüléssel elvesztette önállóságát.

Két régi pénzüintézetet temettek el tegnap egy budapesti nagy bank polyp-karjai közé, pedig igazán nem volt rá szükség s hogy mennyire nincs elfogadható ok arra, hogy miért volt szükséges a fuzió, azt még a tranzakció előkészítői és végrehajtói sem tudják megmondani. A Közgazdasági Bank 20 év óta szilárdan, szolidan, nevet és tisztességet szerezve működött a helyi piacon. Ugyanígy a Debreceni Első Takarékpénztár is, amely 66 év óta töltötte be nagyszerű hivatását Debreczenben s hirtelen országos lett, mert realitását mindenütt ismerték. Mind a két pénzüintézetnek megvolt a kellő hitele, ha arra szorult. Működési köre kiterjedt volt és mégis el kellett mindent veszíteni azért, mert néhányan úgy akarták.

A tegnapi rendkívüli közgyűlésen ugyan nem hallatszott el szó az ellen, hogy nem kell a fuzió, de azok, akik helyeselték az egyesülést, bensőleg meg voltak győződve arról, hogy ezt a lépést nem kellett volna megtenni.

A helyzet ugyanis az, hogy a Közgazdasági Bank megszűnik január elsején. Egyesül a Debreceni Elsővel, azonban a Debreceni Első nem lesz más, mint a Pesti Hazai Takarékegyesületnek affiliált intézete. Ezt most még nem hangoztatják, de ez így van s hogy így van, az később fog behizonyosodni.

A Pesti Hazai felszippantotta ezt a mi két kiváló pénzüintézetünket, anélkül, hogy megmagyarázható körülmények merültek volna fel a tranzakció végrehajtására.

Most már kár ugyan ezen siránkozni, de azért mégis szükséges volt rámutatni arra, hogy okatlan és helytelen politika hozta létre ezt a tranzakciót.

A Kereskedelmi Társulat dísztermében először a Közgazdasági Bank részvényesei gyűltek össze, hogy elfogadják szó nélkül a fuziót. Komlóssy Dezső elnökölt a közgyűlésen. Majd felolvastatta Holländer Dezső dr.-ral a fuzióra vonatkozó javaslatot. Visszapillantást vetett arra, hogy mily jelentős szerepet töltött be a pénzpiacra a Közgazdasági Bank 20 év óta. Majd ismertették a szerződés-tervezetet, mely szerint a Közgazdasági Bank január 1-én megszűnik. Minden aktívát és passzívát átengedi a Debreceni Első Takaréknak, amely gondoskodik a tisztikarról és igazgatósági tagokról. A részvényesek jogai úgy óvatnak meg, hogy minden 7 darab részvény helyett kapnak 3 darab első takarékpénztári részvényt. Akinek hét részvénye nincs, az részjegyet kap. A közgyűlés mindent szó nélkül elfogadott s ezzel befejezést nyert a bank élete.

Délután 4 órakor tartotta meg a Debreceni Első Takarékpénztár közgyűlését Zádor Lajos elnökle alatt. Megnyitotta a gyűlést s konstataulta a határozatképességet.

Tüdös János dr. orsz. képviselő felolvasta az igazgatóság és felügyelő-bizottság javaslatait. Szólt a két javaslat a Debreceni Első Takarékpénztár 66 éves múltjáról, amely folytonosan csak a pénzüintézet szép fejlődését mutatta. A javaslat szerint a legfontosabb ok a fuzióra az, hogy Debreczenben a részvénytársulati alapon álló bankok elszaporodtak. Majd megemlékezett előnyösen a Közgazdasági Bank működéséről. Ezután a fuzió feltételeit tárgyalták. Ezek között legfontosabb az, hogy 7 Közgazdasági rész-

vény helyett adnak 3 Első Takarékpénztári részvényt. A javaslatokat szó nélkül elfogadták. A szerződés-tervezetet, amely számos pontból áll, szintén szó nélkül magáévá tette a közgyűlés. Kibocsátanak 3000 darab részvényt, amelyből a Pesti Hazai 1200 darabot a tárcájába vesz s ezzel szemben tőkét bocsájt a Debreceni Első rendelkezésére, de az igazgatóságba beülteti az embereit. A közgyűlés harmadik tárgya az alapszabályok módosítása volt. A szakaszok megváltoztatásánál Taffler Ignác tett indítványt. Kijelentette, hogy miután az igazgatósági tagok magokról bölcsen gondoskodtak a jutalék-százalék megosztásánál, kérte kimondani, hogy a tisztviselők jutalékát 4 százalékra emeljék. Szavaztak az indítvány felett, de elvetették. Ezután Hegedüs Jenő dr. megköszönte Zádor Lajosnak a fáradságát, amit a tranzakció keresztülvitele körül kifejtett s kérte érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni.

Zádor Lajos reflektált Hegedüs szavaira s kijelentette, hogy a bank jövője érdekében dolgozott.

Végül az új igazgatóságba beválasztották Szentkirályi Tivadart, Komlóssy Dezsőt, Kövy Lajost, Szabó Miklóst, Serly Gusztávot, Ercey Károlyt és r. Fabinyi Ferenczet. A felügyelőbizottság új tagjai lettek: Fleischmann Mór, Grüner Tivadar és Lichtschein Dezső.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Milyen vallásu Polónyi Géza?

Egy kis felekezeti kérdés.

Nagy Sándor munkapárti képviselő megkérte az aradi zsidó hitközség elnökét, hogy szerezze meg számára a Polónyi Gézáné születésére vonatkozó adatokat. A hitközségi elnök ma küldte el a kívánt felvilágosítást Nagy Sándornak a következő magyarázat kíséretében:

Polónyi Gézáné Steinitzer Pálnak a lánya és 1850-ben született Aradon. Steinitzer Pál, akinek József nevű bátyja éveken keresztül a aradi zsidó hitközség elnöke volt, egy abonyi ortodox zsidó leányt vett feleségül. 1849-ig négy fia született e házasságból és mind a négy mint zsidó született és nevelkedett.

1849-ben történt, hogy Schlick osztrák generális ostrom alá vette Aradot. A város polgársága, köztük a zsidók is, sokáig ellentálltak az ostromnak, de végül is az osztrákok bevették Aradot. Ekkor Schlick generális boszúból 500 ezer forint hadisarcot vetett ki az aradi zsidóságra. Nagy volt a rémület az aradi zsidók között. Steinitzer József elnökle alatt elhatározták, hogy másnap reggel küldöttséget menesztenek az Ujaradon székelő generálishoz a hadisarc elengedéseért.

A küldöttség vezetésével Steinitzer József hitközségi elnököt és öcsét, Steinitzer Pált bízták meg. Másnap a zsidók a hitközség székházában várták a deputáció visszatérését. Estig semmi hír sem érkezett, sőt másnap reggelig sem, mire a megijedt zsidók elmentek a hitközségi elnök lakására, hogy talán az elnök felesége tud valami felvilágosítást adni. Nagy meglepetésükre Steinitzer Józseft otthon találták. Szemrehányást tettek neki, hogy miért nem inofrmálta őket a deputáció eredményéről. Erre Steinitzer így válaszolt:

— Hagyjatok engem békén! Én nem is voltam Ujaradon, nem vagyok bolond, hogy fizessek. Vegyétek tudomásul, hogy én és az öcsém már a mai napon kikeresztelkedtünk.

Ez a Steinitzer József és Pál kikeresztelkedésének története. A következő évben, 1850-ben született Steinitzer Pál leánya, aki Polónyi Gézához ment feleségül. Ő tehát, nem úgy, mint bátyjai, már kereszténynek született.

Élővirágból legizlésesebben

Holya Virágcsarnokban

kötött bál és estélyi csokrok, sánpadi virágajándékok és koszorúk a legszebb kivitelben készülnek az

Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Beláné.

Bózvári Magda agyonlőtte magát.

Öngyilkosság a Bonbonnierben

Nagyvárdról jelentik: Ma éjjel 2 órakeres dráma játszódott le a Bonbonnierben, a Cabaret Blanc mulatsága után. Egy vigkedélyű leány revlverrel akartó véget vetni az életének, Bózvály Magda, eddig is már véres szerelmi merénylet országzszerre híressé vált hősnője, aki Weisz ezredorvosra rálőtt Budapesten.

Bózvály Magda a Cabaret egyik mellékszobájába vonult vissza 2 órakeres, pezsgőtől, mulatságtól kipirultan, fölzgatva. Pár perc elteltével revolverdurranás hangzott ki. Bózvály Magda már jó idő óta gyanús volt a Cabaret vezetősége előtt, nagyon ideges, izgulékony leány volt, ak isorra mindenkiel összeveszett. sőt: véresre karmolta a mulatóhely egyik primadonnáját is. A revolverdurranásra föltépték az ajtót, — a pamlagon véresen vonaglott a szép, szőke kabaréstart. Alig pár szavát értették.

— A Péter... Pétert akartam... Gyöngyimé jöjjön... Ertesítsék a testvérem, Gedeon Mátyás főmérnök feleségét... A viziváros... Budapest... Meghalok.

A gyorsan érkező mentők pillanat alatt elláták a szükséges kötelekekkel és elrobogtak vele. A zene egyszerre megszűnt a Cabaret Blanc vig helyiségében, amelyre hirtelen ráterült a véres dráma: riasztó fátyola.

Bózvály Magda ismerői bizonyosra veszik, hogy szerelmi bánat volt oka tettének. A biharmegyei közkórházban került ápolás alá, az első orvosi vizsgálat után úgy találták, hogy a sebe halálos. A szerencsétlen, szép leányt nem lehet megmenteni.

Meghalt egy színésznőért.

Az orvestanhallgató tragédiája.

Budapesten tegnap reggel öngyilkos kísérletet követett el Beles Aurél huszonnégy éves orvestanhallgató, Beles János aradi királyi közjegyző fia.

Fekete estélyi ruhában, nyöszörögve, halálra váltan találtak rá a Ferenc-körut 29. sz. alatti lakásán. A takarítónő, aki rátalált, rémülten keltette fel a többi szobaurát. Mentőket hívtak, akik haldokolva vitték a Szent István kórházba Beles Aurélt. Hat orvestanhallgató lakik a bérletben a Ferenc-körut 29. számú ház első emeletén egy nagy kétszobás lakásban. — Mindegyik szoba igazi diaktanya. Sok, sok könyv hever az asztalokon, cigaretta-végek a szőnyegen, a szekrény tetején ott vigyorog a koponya.

A lakás takarítónője a következőket mondja el az öngyilkosságról:

— Ma reggel kilenc órakeres találtam meg Beles urat. Egy vidéki rokonom látogatott meg, annak akartam megmutatni a lakást. Mikor a vendégszobához értünk, rémülten láttam, hogy a szoba ajtaja belülről be van szögezve. Feltörtem az ajtót, ott találtam Beles a diványon. Már alig vert a szíve. Nem tudtam elképzelni miért lett öngyilkos a fiatal ember. Csendes, szolid fiú volt, csak a legutóbbi időkben változott meg. A házmester beszéli, hogy hetek óta minden nap hajnal három órakeres engedte ki a kapun. Hová mehetett ilyen korán, a társa sem tudja? Hétfőn láttam utoljára. Akkor bejött hozzánk, ajándékot hozott kis leányom karácsonyjára és azt mondta, hogy hazautazik BAradra. Be is csomagolt, elment hazulról és ma reggel megtaláltam egy szobában, ahová nem igen szoktunk be nézni. A mentők azt mondják, hogy tegnap vehette be a mérget. Valószínűleg moriumot ivott.

A házmester még megtoldotta a takarítónő szavait:

— Azt hiszem, — mondta, — hogy szerelmes volt a doktor ur. Multkor hajnalban, mi-

kor kiengedtem, megkerdeztem, hogy hová megy ilyen korán?

— Paulához, — mondta.
— Ki az a Paula?
— Hát egy színésznő — válaszolt, és füttyörészve elment.

A szerencsétlen fiatal ember a mentők a Szent István kórházba vitték, haldoklik.

Beles Aurél tegnap délután a Szent István kórházban meghalt.

Az életunt fiú szülei, akiket táviratilag hívtak Budapestre, ma este ideérkeztek, azonban gyermeküket már csak halva láthatják viszont.

Ki ígér többet?

Árverés a városházán.

A városházán ma délelőtt árverés volt különféle bérletekre. Az árverést nagy érdeklődés előzte meg, mert a nagyerdei Dobos-pavillon és a Leveles-csárda kiadására is sor került ez alkalommal. Számos debreczeni vendéglős vett részt az árverésen és sikerült is magasabb bérösszegért értékesíteni a két jövedelmező mulatóhelyet.

Az árverésen Vargha Elemér dr tanácsnok elnökölt. Jelen voltak a város részéről Magoss György t. főügyész, Publick Ernő törv. biz. tag, és Somogyi Gyula számvevő tiszt.

Az árverés eredménye a következő:

A Fűvész-kert-utca 7-ik számú ház helyiségeit bérbe vette Dávidházy Kálmán 950 koronáért. A bérlet május elsején kezdődik.

A Golya-utca 2-ik számú házban lévő lakásokat kivette bérbe Kovács Vince 1912. évi május 1-étől kezdve 1000 korona évi bérért.

A Hatvan-utcai temető mellett lévő földet az eddigi bérlő Lövy Bernát bérlő 200 koronáért. Eddig 60 korona volt évente.

A Simonffy-utca 2-ik számú bérházban a 14. számú bolthelyiséget 300 korona évi bérért megkapta Révész Zsigmond kereskedő.

Az árverés legnevezetesebb pontja volt a nagyerdei vígadó és Leveles-csárda bérbeadása. 1912. évben még Németh András és Tsa bérlő a két mulatót. Az új bérlet január 1-étől kezdődik. Eddig a két hely 400 korona bérletet fizetett. Most az árverésen a bérlet 5063 koronára vitték fel. Ennyit ígért érte Márkus Sándor vendéglős aki 3 évre kapta meg a Vígadót és a Leveles-csárdát.

Az árverés eredményét bejelentik a tanácsnak, amely valószínűleg helyben fogja hagyni a felajánlott bérösszegek mellett a bérleteket.

SZÍNHÁZ.

Madarász. Ma este Zeller Károlynak a pompás és népszerű operettje, a Madarász kerül színre elsőrangú szereposztással, melyben a fejedelmű szerepét Zilahyné S. Vilma, Adámot Falussi István, Milkát Borbély Lili, Csörsz bárót Kassai Károly, Szaniszlót Solti Ernő játsszák.

Kis gróf. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a Kis gróf operet kerül színre. Jegyek az előadásra előre válthatók.

Vasárnap este. Holnap, vasárnap este hét órai kezdettel a Lumpácius Vagabundus énekes bohózat kerül színre teljesen új betanulással. A rendkívül mulattató énekes darab próbáit nagy gondnal és szorgalommal vezeti Kassai Károly rendező, ki mellett az előadók mindent elkövetnek, hogy egy kellemes színházi estét szerezzenek a közönségnek.

Újví előadások. Hétfőn, újév napjának délutánján mérsékelt helyárrakkal a Falu rossza népszínmű kerül színre, melyben Göndör Sándort Székely Gyula és Finom Rózsit Beleznay Margit játsszák. A többi szerep régi kezekben marad. Este rendes helyárrakkal az Elvált asszony operett lesz műsoron, melynek ez lesz az idei évadban az első előadása. Az összes előadásokra jegyeket előre árusít a színházi pénztár.

Szerencsétlenség mulatság közben.

Az elsült fegyver áldozata.

Ismét végzetes szerencsétlenséget okozott a gyermek kezébe került fegyver Hajdubagason. Dávid Lajos gazdálkodó Péter nevű 6 éves fiával hivatalos volt egy hasonló nevű jó ismerőséhez valami családi ünnepségre.

A dinom-dánom után a gyermekek kimentek az udvarra játszani. A házigazda 15 éves László fia valahog egy fegyvert kenitett, s azzal lövöldözött célba. A több igyerekek pedig azzal mulatott, hogy apró kis tököket dobáltak egymásra.

Ez lett aztán a szerencsétlenség oka. A házigazda fia ugyanis a felhúzott ravasz fegyverrel éppen célba vett valamit, mikor az egyik apró tök véletlenül a fegyver ravaszára esett. A ravasz lecsattant és Dávid Péter velőtrázó sikoltással összeesett.

A golyó a jobb térdébe furódott és azt teljesen összeroncsolta. Ilyen szerencsétlenséget okozott a könnyelmű, tapasztalatlan gyermekek kezébe került fegyver. És mégsem okulnak rajta.

A súlyosan sérült fiút behozták a debreceni közkórházba, a csendőrség pedig az eljárást megindította.

Szintelen riportok.

A szórakozott tanár. — A kétéfű regény.

Egy kedves öreg debreceni professzorral mesélik a következő gonosz kis históriát. Az öreg professzor, aki a fizika rejtelmibe vezet be a jövő nemzedéket, szórakozott, mint minden kartársa és ez a kellemetlen tulajdonsága főleg előadás közben válik érezhetővé.

A tanár legutóbb a csillagászati földrajz köréből merítette előadása tárgyát. Beszélt a föld pályájáról, hogy az elipszis alakú és egyik gyújtópontjában van a nap. A tanárt elragadta a hevülete, amint az éjszaka és nappal változásait magyarázta.

— Képzeljék el uraim, — mondotta, — hogy ez a villamos lámpa a nap, az én fejem pedig a föld, — már most, ha ezt a lámpát a magasba emelem, akkor a fejem lakóinak delük van.

A magyar ujság regényirodalomban nem utolsó helyett foglalja el az a regény, amely egy vidéki lapban látott napvilágot.

A regényíró egy vidéki ujságíró volt. A kiadótól megbízást kapott, hogy írjon egy regényt a lapszámlára.

Az ujságírónak nem nagy kedve volt hozzá, de azért belefogott a regénybe, és egy napról a másikra gondolta ki a folytatásokat.

De mennél mélyebben hatolt be a társadalmi regény eseményeibe, annál jobban unta a dolgot.

Érezte, hogy érdektelenné válik és ő maga sem volt kíváncsi a regényhős sorsának fejlődésére.

Egy szép napon aztán teljesen megakadt. Látta, hogy éppenséggel nem tud már kiokosodni a regény bonyodalmaiban és kénytelen lesz idő előtt befejezni a regényt.

Ekkor pokoli ötlete támadt. Az egyik folytatásban ezeket írta:

«— A férjü fáradtan tért haza. Otthon egyre a leányra gondolt és elmerengve gyújtotta fel a villanlámpát. Az asztalon piros kötésű könyvet látott. A leány ajándéka volt, francia író írta. A férfi olvasni kezdte a regényt, a mely így hangzott.....»

És ettől kezdve megszűnt a megkezdett regény és folytatásként az idegen regény jelent meg.

A legjobb a dologban, hogy senki sem vette észre.

A kadét passziója.

Három fiatal katonatiszt — egy főhadnagy, egy hadnagy és egy kalét — állomáshelyéről egy kis kirándulást csinált a közeli városba.

Nagyon jól mulattak, ugyannyira, hogy mire haza akartak menni, elfogyott a pénzük. Csak a főhadnagynak maradt — aki a hadnaggyal összebeszélte, hogy most megtréfálják a kadétot.

— Te Pali — szólta a kadéthoz, — csak annyi pénzem van, hogy csak magámnak, meg a Pistának válthajók jegyet. Már most mit csináljunk?... Tudod, mit? — folytatta mintegy hirtelen ötlettől felvillanyozva — téged majd elbujtatunk valahol a fülkében.... Így haza tudunk mind hárman menni.

Ebben aztán meg is állapodtak.

Mikor felszálltak a vonatra, a kadétot az összehuzott ülések alá elbujtatták és meghagyták neki, hogy amíg a kalauz nem jön, ott maradjon.

A kadét egy darabig csak meg volt valahogy rejtékhelyén, egy kis idő múlva azonban türelmetlenül kiszólt az ülés alól:

— Te, hiszen itt megsülök nemsokára!... Nem jön még az a kalauz?...

A kalauz azonban csak nem jött.

A kadét pedig folyton mozgolódott az ülés alatt.

Végre jött a kalauz, megnézi a jegyeket és meglepetve mondja:

— De kérem, hiszen itt három jegy van!... Önök pedig csak ketten vannak!

— Hagyja csak! Hárman vagyunk, csak hogy a kadétnak az a passziója, hogy — az ülés alatt szokott utazni....

Adakozás az árpádtéri ref. templomra.

A református egyház felhívása.

Ujév reggelén az összes református templomokban adakozásra fogják felszólítani a hivatottakat. Az Árpádtéri református templom orgonájára, órájára és harangjára fog szólni ez az adakozás.

Amint tudjuk ugyanis, Debreczenben egy új református templom fogja nemsokára hirdetni az isten dicsőségét.

Debreczen város református hiveinek lelki épülésére új templomot épített az egyház. Mint tudvalevő, az Isten dicsőségét hirdető új templom az Árpádtérien létesül s öregbiti a Kálvinista Róma hírét-nevét ország s világ előtt.

Az egyház a közönséghez fordul egy nagy kéréssel. Azzal, hogy a templom építésének költségeihez hozzájárulást kér. Mindenkitől szívesen vesznek adományokat. Gyűjtés lesz ujév napján a templomokban is.

Az egyház felhívást tett közzé a közönséghez s ezt a következőkben ismertetjük:

«A református egyház az Árpádtérien szép, új templomot állít elő, melynek építése már közel van a befejezéshez. A templom építésének és felszerelésének költségeit fedezi a Vecsey-Bruckner kegyes alapítvány, de orgonáról, a toronyba harangokról és óráról ezután kell gondoskodnia az egyháznak. Ebből a célból ujév napján a reggeli istentisztelet alkalmával a hivatott adakozásra hívtak fel.

Mi is kérjük a nagy református egyháznak összes hivatottait, különösen azokat, akiket az Isten a földi javakból bőven áldott meg, hogy erre a célra adakozni vagy nagyobb adományokat tenni szíveskedjenek. Az adományok Dicsőfi József lelkész urhoz adandók vagy jelentendők be.

UJÉVONSAGOK

KARACSONYI ÉS UJÉVI MEGLEPETÉS.

Jön a kellemetlen ember az utcán a kellemetlen kérdéseivel, a kellemetlen «ezer év óta nem láttam» ömlengéssel és csak úgy ragyog az arca a boldogságtól, mert most van egy új kérdése, amelyet még egy hétig mindenkinek a fejéhez vághat, mindenkinek a szívébe döfhet, amelylyel mindenkint megállíthat.

Mi ez a kérdés? Ugy-e kitalálják? Ez:

— Na, mit hozott a Jézuska?

Egy pár nap múlva pedig azt fogja kérdezni:

— Na, mit hozott az ujév?

Az ember mindenképpen elfanyarodik, akár arra gondol, hogy bizony nem kapott semmit, akár arra gondol, amit kapott.

De az még gyönyör és boldogság, ha nem kaptam semmit. Az a gyötrelmem, az a pokol, az a kinszenvedés, ha szeretteim gondoskodtak a meglepetésemről. A meglepetés mindenkinek gondterhes napokat okoz. Először annak, aki kénytelen valakinek a meglepetéséről gondoskodni. Aztán annak, akinek kénytelen a meglepetéstől meglepődni. Az ember, természetesen azt, szépe, nyugodtan, csöndesen éli a világát, egyszerűen talán az asztalán egy borotválógépet. Kis fekete bőrkatula átkötve gondosan szépszines szalaggal, mellette egy névjegy, rajta a jókívánság:

— Kellemesü nnepeket!

— Szegény ember! Meddig törhette a fejét, amíg kitalálta ezt a «praktikus» és mégis kedves meglepetést. Mert előáll az a helyzet, hogy az ember megszokott életerejébe beilleszkedik egy idegen tárgy, egy új birtok, amelylyel törődni kell, amelyhez alkalmazkodni kell, amely ezután a gondolatát folytonosan maga felé tereli és egy problémává növekszik. Reggel felkelt, este nem hagy elaludni. Napközben megzavar a munkájában. Beleszól a szórakozásodba:

— Mit csinálja a borotválógéppel?

De talán nem is szükséges borotválógépet kapnod, hogy kiessél a nyugodt életeredből. Mert talán a borotválógépet használhatod is. Hanem kaptál egy szép selyem párnát, amelylyel napokig harcolsz, hogy hova tegyed. Ráülj, vagy feküdj. Nem tudsz megállapodni, erre elteszed a szekrényedbe. És minden reggel, ha tiszta gallért veszel fel, rád szól a párna:

— Hát velem m'ilepsz.

De mielőtt beleöszülnél, szerencsére eszedbe jut, hogy keresztapja vagy egy volt iskolatársad nagynénjének. El a párnát!

De mi történjék az ujságtartóval, amelyre barátind figyelmeisége himzett szép tájképet. Ezután abban fogod tartani az ujságokat, holott megszoktad, hogy az ujságok az íróasztalodon legyenek. Keresed ott, nincs. Keresed a himzett tájkép alatt, nincs. Ezután sohase lesz ott, ahol keresed. Az ujságtartóban mindig lesz egy ujság, de mindig a múlt heti... El az ujságtartóval! És mindaddig gyötrelmesen meg vagy lepve, amíg túl nem adsz az összes kedves karácsonyi és ujévi meglepetéseiden.

— **Ó- és ujévi istentiszteletek.** A református templomokban 1911. év december 31-ikén prédikálnak a következő lelkészek: A Nagytemplomban délelőtt G. Szabó Gábor s. lelkész, délután dr. Baltazár Dezső püspök. A Kistemplomban délelőtt Papp József s. lelkész, délután Dicsőfi József lelkész. A Kossuth-utcai templomban délelőtt Kovács János vallás okt. lelkész, délután Uray Sándor lelkész. Az Ispótlai templomban délelőtt Polgár Gyula s. lelkész, délután Könyves Tóth Kálmán lelkész. A csapókeri imaházban Nagy Imre teológus. A homokkeri imaházban Boér Károly vallás okt. lelkész. — 1912. é. v. január 1-én prédikálnak a következők: Nagytemplomban délelőtt dr. Baltazár Dezső püspök, Kistemplomban délelőtt Papp József s. lelkész, Kossuth-utcai templomban délelőtt Uray Sándor lelkész, Ispótlai templomban délelőtt Könyves Tóth Kálmán lelkész.

— **Ülés az egyháznál.** A debreczeni református egyház gazdasági bizottsága 1911. év december hó 30-án délután 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárnyak: Folyó ügyek.

— **Kölcsonyok áttelepítése.** Orosz Ilona békényi és Simon Anna hadházi állami tanítónőket kérelmük folytán a miniszter kölcsönösen áttelepítette.

— **Házasság.** Gyulay Zsigmond ujságró kollégánk, a Debreczeni Független Ujság kitűnő munkatársa tegnap házasságot kötött Marosvásárhelyen Kovács Lujzika urleánnyal. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Egy uriaszony hirtelen halála.** Általános és mély részvételt keltett egy széles körben ismert és mindenki által szeretett uriaszony özvegy Brüll Mórné hirtelen és váratlan elhunyt. Tegnap délután négy órakor családja körében beszélgetett, hirtelen rosszul lett s pár perc alatt kiszvenedett. Az elhunyt uriaszony 59 éves volt. Geiger Simon terménykereskedő neje, Brüll Oszkár a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezetének titkára, nagydoroghi Stauber József, az «Aradi Közlöny» főszerkesztőjének neje édes anyjukat nyászolják halálával. Brüll Mórné váratlan halála mindenfelé nagy részvételt keltett, mert a rendkívül művelt uriaszonyt nemes szívességéért és jótékonyágáért minden ismerőse szerette és nagyrabecsülte. Temetése vasárnap délután 2-esz Piac-utca 81. sz. háztól.

— **Cion bál.** A debreceni Cion-egylet január hó 27-én fényes bált fog rendezni. A kitűnőnek ígérkező mulatság rendezőségének élén Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész áll, aki számos társával nagyban fáradozik azon, hogy a bál minél nagyobb szabású legyen. A bált fényes kabaré előadás előzi meg, melyet Kassai Károly a színház tagja rendez.

— **A rio de janeiroi főkonsul megküldötte** a kamarának az ottan letelepült hazai cégek névjegyzékét. Az érdeklődők megtekinthetik a jegyzéket a kamaránál.

— **Uj vasuti fuvarlevél-minták** lépnek 1912. évi január hónap 1-ével életbe. A régi mintájú nyomtatványok többé nem használhatók és — mint a budapesti kereskedelmi és iparkamara közli — 100 darabig terjedő mennyiségben január 10-ig a vasuti állomások pénztárána, 100 darabot meghaladó mennyiségben február 10-ig a m. kir. központi belyegraktárnál (Fővámpalota), ezentul pedig csak a pénzügyminiszternek esetről-esetre kiadandó engedélye alapján váltatnak be.

— **A főreáliskola gyászja.** Zimmermann Gyula, a debreczeni főreáliskola érdemes professzora tegnap elhunyt Debreczenben. Temetése holnap, szombaton délelőtt lesz. A főreáliskola igazgatója a következő felhívást adta ki a tanuló ifjúsághoz: Tekintettel az ünnepi szünidőre, a szokásos hirdetésen kívül ez uton is tudatom a reáliskolai tanuló ifjakkal, hogy a főreáliskolának érdemes tanára, Zimmermann Gyula tanár meghalt s hogy temetése december 30-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz az államvasut állomásából. A temetési végzettségen a főreáliskola tanárai és az összes reáliskolai tanulók testületileg jelennek meg. — Gyülekezés az iskolai épületben, onnan fél kilenc órakor indulás. Debreczen, 1911. december 29. Fazekas Sándor, igazgató. Zimmermann Gyula haláláról a főreáliskola tanári kara a következő gyászjelentést adta ki: A debreczeni állami reáliskola tanári kara őszinte mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett kártyása, az intézetnek érdemekben gazdag, a tanítványoktól hően tisztelt, a társadalom részéről nagyrabecsült nyugalmazott tanára Zimmermann Gyula életének 69-ik évében rövid szenvedés után elhunyt Szentesen 1911. évi december hó 28-án. A boldogultnak hűlt tetemét a vasuti nagyállomásonál f. hó 30-án szombaton délelőtt 10 órakor tartandó gyászszertartás után, a Kossuth-utcai ref. temetőben fognak örök nyugalomra helyezni. Debreczenben, 1911 december 29. Az állami reáliskola tanári kara.

— **Családi csendélet.** Szép és békés családi életet élt Jónás Dávid a feleségével Mikepéresen. A házastársak soha sem békétlenkedtek és még nyoma sem volt közöttük a haragnak, vagy perpatvarnak. Tegnap este is, amint hazajöttek egy mulatságból, Jónás Dávid fedarabokkal dobálta csupa passzióból a feleségét. Egy fa véletlenül orron találta a szegény asszonyt és orrcsontját eltörte. A súlyosan sérült asszonyt beszállították a debreczeni kórház sebészletére.

— **A debreczeni színtársulat Silveszter-estélye.** Ma tartották meg a Silveszter-estély művészi előadásának a próbáját, melyből gyönyörűképpen bontakozott ki az a hatalmas program, melyet a rendezőség lankadatlan erővel hordott össze. Bámulatos sok érdekes újdonság és látnivaló kerül ki a műsorból, melyet egyébként újból kibővítettek sok érdekes számmal. Így fellép még Virányi Sándor, a kassai színház tagja és Fenyő Sándor debreczeni származású operanékes is. Roppant mulatságos lesz a «Hogy van Samu bácsi?» című kuplé, melyet Borbély Lili fog énekelni s melynek refrénjét a közönség Borbély Lilivel együtt énekl. Beleznaq Margit is teljesen friss kuplékkal fog szolgálni. Kassai, Ligeti számos új tréfákra készülnek. Falusi és Székely a magasbb művészetnek hódolnak. Szóval a hatalmas műsor páratlanul érdekesnek ígérkezik. A rendezőség a tombola-játékon kívül szépség-versenyekkel és egyéb tréfákkal gazdagítja a szórakozások tömegeit. Bérczi Ernő Éden-színházának külön érdekes műsora van, melyben mint vendégek Röder Miczi, Sziklai Benő és Lévai Farkas Pál, a Hajnal-Mulatónak elsőrangú tagjai is fellépnek. De ezeken kívül a színtársulat több elsőrendű tagja is játszik az Éden-színház műsorában, melyben kétségkívül legérdekesebb lesz Dési Alfréd és Ligeti Lajos világ-díjbirkozása. A táncmulatsághoz a zenét Veress Tóni cigány zenekara szolgáltatja. Táncrendezőket a rendezőség állít. A mai nappal igen sokan előre megváltották a jegyeiket s mint az elővételek igazolják, a debreczeni színtársulat Silveszter-estélye páratlanul érdekesnek és sikeresnek ígérkezik. Jegyek előre váltathatók a színházi pénztárnál.

— **A megtámadott gazda.** Sz. Szabó Gergely hajduhadházi lakos békésen tartott hazafelé. Utközben ismeretlen tettesek megtámadták. Ballával fejbeverték, azután otthagyták vérben fetrengve. A járó-kelők találtak rá, s mivel nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, szállították a debreczeni közkórházba. Egy hét óta fekszik már eszméletlenül és még most sem lehetett kihallgatni. A hajduhadházi csendőrség folytatja a nyomozást.

— **Öngyilkossági kísérlet Míképércsen.** Kovács Imre míképércsi 50 éves, nős, családos napszámos megunta az életét. Ma éjszaka az udvarán egy gerendára felakasztotta magát. Tettét azonban hozzátartozói észrevették. Kovács Imrét a kötélről meg elevenen sikerült levágni.

— **A kínai császárság vége.** Londoni lapoknak táviratozzák Pekingből: A főváros lakosságának hangulata hirtelen megváltozott arra a hírre, hogy a Sanghaiban üléselő békeltető bizottság, amelyre a császári kormány is bizalmi férfiakat küldött, dr. Sun-Yat-Sent kiáltozta a köztársaság elnökévé. Általános lett a rémület a fővárosban és a nép egyszerűen elfordult a mandzsu dinasztától. Mikor ez a rémhír Sanghaiból megjött, a császári palotában tanácskozássra gyűlt a mandzsu uralkodócsalád; az özvegy császárné, Juan-Sikkait is a palotába rendelte. Fölvetődött az a terv, hogy ketté kell osztani a birodalmot: az északi tartományok maradjanak császárság, a déliek pedig alakuljanak át köztársasággá. Az özvegy császárné azt kívánta, Juansikkaitól, hogy kínálják meg ezzel az egyezséggel a sanghai-i forradalmi bizottságot. A mandzsu hercegek hevesen tiltakoztak, de felháborodásuk akkor higgott telőpontra, mikor Juansikkait terjesztette elő tervét. Lepiezetlenül megmondotta az özvegy császárnénak, hogy a küzdelem reménytelen, a forradalmárok felülkerekedtek, mert az állampénztár üres, nincs miből fizetni a dinasztiahoz hű csapatokat s nincs remény, hogy külföldi államkölcsönt lehessen szerezni. A forradalmi katonaság is fogytán van a pénznek, ha tehát császári család feláldozza magánvagyonát, ami harminc millió taire rug, a császárság még megmenthető. Egyszerű Csing herceg helyeselte Juansikkait tervét, Yulang és Csai Tao hercegek ellenben letorkolták Juansikkait, sőt meggyanusították azzal, hogy a forradalmárokhoz pártolt lát. Az izgatott családi tanácskozás után Juansikkait lemondott a diktátorságról, amellyel az özvegy császárné felruházta s kijelentette, hogy elutazik. A császári család már tegnap készületeket tett, hogy elmenekül Pekingből.

— **Egy volt debreczeni nyomdász tragédiája.** Az utóbbi időben egy megzavarodott elméjű nyomdász vonta magára a közfigyelmet. Kávéházakban, éjjeli mulatóhelyeken sokat nevettek Beck József fellengős hóbortjain. Ma pedig a szájalom és sajnálkozás követte Beck Józsefet, aki befejezésül a nyomtatott betűk segítségével igyekezett zavaros gondolatait közölni. Hajdumegyei és Ermelléki Ujság címen négy oldalas lapot adott ki. Ezekből már egészen nyilvánvaló lett, hogy Beck József megőrült. Csaiádjja kérésére szállították a nagyváradi közkórházba, amelynek elmebeteg-osztályán helyezték el.

— **A Nemzeti kávéházban** nagy Szilveszter-estély tartatik egyik elsőrangú budapesti női zenekar közreműködése mellett.

— **Véres bíróválasztás.** Csütörtökön volt a bíróválasztás Keszthelyen és mára véres áldozatot is követeltek a választási izgalmak. Két jelölt küzdött a bíróválasztásért, Nagy István, aki tizenegyeven át volt városbírója Keszthelynek és Reichl Imre, akit a város konzervatív érzelmű polgárai jelöltek. A választógyűlésen Farkas főszolgabíró nem akarta jelölni Nagy Istvánt és így történt, hogy egyhangulag Reichl lett a bíró. Még a választógyűlésen felszólt Meisl közvégső orvost, aki tiltakozott Farkas elfogult eljárása ellen s az ő indítványára a községi képviselőtestület kisebbsége táviratot intézett a főispánhoz. A bíróválasztás hullámai mára sem csendesültek el. Nagy István pártja széleskörű akciót folytat, hogy a választás megsemmisítéséért és azzal érvelnek, hogy a főszolgabírónak kötelessége lett volna Nagy Istvánt is jelölni. A városban nagy az izgalom és a helyzetet súlyosítja az, hogy éppen ma van a heitvásár, amely megkönnyíti a csoportosulásokat. Csendőrök és rendőrök fokozott éberséggel vigyáznak a rendre, de az első véres összeütközés ma reggel mégis megtörtént. Egy ismeretlen suhané megtámadta és Véresre szurkálta Náday nyomdászt, akinek nyomdájában gúnycédulákat nyomattak. Nádayt lakásán ápolják.

— **Ravasz váltóór.** Érdekes módon keresett magának mellékjövédelmet Cojocariu Illés, a zsidovini vonalon levő 4. órház baktere. Aki a pályán átment, azt 5 és 10 koronával megbírságozta. Ha az illető nem akart fizetni, akkor ráijesztett olyképp, hogy Tema János kákófalvi bíró és Nedelcu János albíróval idézést küldött az illetőknek, akiknek ajánlották, hogy fizessenek, mert különben zálogolni fognak. Így összesen 110 koronát szedett össze a derék szövetkezet, amit közösen elittak. A kákófalvi óra s három leleményes férfit a fehértemplomi kir. ügyészségnél felejelentette.

— **Gyilkos bikák.** Székesfehérvárról írják: A martonvásári Dreher-uradalomban Indi József 11 éves fiú volt megbízva a bikák etetésével. Tegnap délután, mikor kötelességét akarta teljesíteni, eddig ki nem derített okból láncokat eltépték az állatok s rátámadtak a gyermekre. Mire a segélykiáltásokra előjött emberek az istállóba értek, a kis Indi gyerek vértől borítva, eszméletlenül feküdt a szalmán. A bikák megtaposták s szarvaikkal összeszurkálták. A fiatal gyereket haldokolva szállították kórházba.

— **A witechapeli hasfelmetsző.** Titokzatos gyilkosság történt tegnap Londonban, a hírhedt witechapeli városnegyedben. Reggelre holtan találták a Mielsen-házaspárt, amelynek jól jövédelmű vendéglője volt. A körülményekből a rendőrség azt hiszi, hogy a tettes az évek óta keresett Jack, a hasfelmetsző. Mielsenné holtteste éppen úgy volt megcsönkítva, mint ahogy Jack végzett áldozataival. Ellene szól a gyanúnak az, hogy a szép csaplórosné férjével is ugyanígy végzett a gyilkos. A hajsza hamis nyomon járt, mert mára kiderült, hogy a korcsmáros-pár nem kéjgyilkosság, hanem rablógyilkosság áldozata, pedig Jack sohasem rabolt. — Alighogy ezt megállapították, London egyik kerületének rendőrállomásán önként jelentkezett a gyilkos. Abrahamovicsnak hívják, Orosz-Lengyel országból vetődött Angliába. Elmondta, hogy tegnapelőtt éjszaka a korcsmárban a Mielsen-házaspárral kártyázni ült le s elvesztette minden pénzét. Ugy látta, hogy a szép korcsmárosné hamisan keveri a kártyát s emiatt összeveszett Mielsennével. Az öles természetű korcsmáros ekkor

felkapta őt s kihajította az utcára. Boszuból ölte meg a házaspárt s ki is rabolta.

— **Vizsgálat a Schwarzer-szanatórium ellen.** A Schwarzer-szanatóriumban tegnap báró Hauer Lipót altábornagy felesége sóborsoszszeil éntötte magát és meggyújtotta a ruháját. Az elborult elméjű uriaszony iszonyu kínok közt pár óra múlva meghalt. A rendőrségen ma vizsgálatot indítottak a dologban s kihallgatták a sanatórium személyzetét. A kihallgatás eredményeül elrendelték a vizsgálatot a Schwarzer-szanatórium igazgatósága ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt. A rendőrségen ugyanis megállapították, hogy a sanatórium személyzete vétkes mulasztást követett el, a mikor a z elmebajos nőt magára hagyta s így lehetővé tette, hogy a szerencsétlen asszony öngyilkossá legyen.

A vihar.

Orosz eredetiből fordította ROBERT OSZKAR.

31. Folytatás.

A kalmárné megsajnálta; kezeit meghatoltan kulcsolta össze kövérkes hasán és résztvevően mondogatta:

— Ne kínozza magát emiatt kisasszonykám. A férfiak természetesen jobban kongítanak chez. Mi asszonyok bizony csak ostobácskák maradunk. Nincs is közünk a dologhoz.

— Miért okozott fájdalmat a kisasszonynak, — fordult aztán szemrehányóan a munkáshoz, — hát nem sajnálod?

— Megbocsát a nagyságos kisasszony, nem akartam... — szólt a munkás hirtelen, egészen más hangon és barátságosan pillantott Sinotskára. — Csak fájt nekem, hogy a kisasszony minket, közönséges népet, nem tart embernek. Hiszen emberek vagyunk mi is.

— Nem értett meg engem, — mormogta halkán Sinotska.

— Lehet, mi már csak ilyen tökféjük vagyunk — sóhajtott a munkás és kinézett az ablakon.

Sinotska mindinkább megnyugodott és elgondolkodva, szintén kitekintett a vidékre. Megint megjelent neki Kontsajev, Slivin és Lavrenko doktor az arca. Az emberek tömegei és vörös lobogók tüntek eléje és valam iködbe burkolt, komor, borzalmas és szép gomolygás dagadva hömpölygött feléje. Az áldozatokat is csak meghatóan szép, tragikus jelenségeknek látta most, a halál rutsága és vonagló szenvedések nélkül.

Falus ibirtokukon, a kertben, melyet a tél óta nem látott, a nyírfa alá ült. Még ott lengett a múlt évi száraz falevelek illata s ez az őszre emlékeztette. Itt ült estig és a sötét eget nézte. az első csillagokat, melyek csillagva látszottak a karsu ágak közül. Tuláradó gyönyörűséggel szeretett volna elébe borulni ivalakinek, hogy ifjú életét és engedékeny, szerelmes testét minden bájával és melegségével neki adja, egészen neki adja.

VIII.

Az égbolt mélyen kéklött. Alatta a bulvárok és a kikötőmenti liget zöld lombzatai közül hatásosan emelkedtek ki a napfényben uszó házak, tetők és tornyok. Fentről, a belső városból is látszott a tenger kék lapálya és a szellős légáramlatokon keresztül a páncélhajó fénylett a távolban. Minden csupa öröm volt, és napsugár, csupa ózon és csillámlás. Az árnyékok is kékek voltak és átlátszóak, minden szín üde és világos. Ugy érzett, mintha csak ilyen lágykék, fehér és rózsás színek léteznének és hogy minden-minden bámulatosan szép, friss és tisztult.

Mikor azonban Kontsajev elhagyta Lavrenkot és embereit, akiknek fehér karkötőin vörös kereszt volt, a betegszállítókat kis kocsiikkal és leeffé indult, mindez az érzése megváltozott.

Lent porlepte, izzadt tömeg mozgolódott.

Folytatjuk

o Főmunkatárs o
VOITV GYÖRGY.

PALACE SEC, CASINÓ és CASINÓ SEC
a legkiválóbb

magyar pezsgő

amely kitért tulajdonságánál fogva a Kárpátoktól az Adriáig közkedvelt itala a közönségnek
Gyártja:

!! a Palace Pezsgőgyár BUDAFOK !!

DEBRECZENBEN főlerakat:

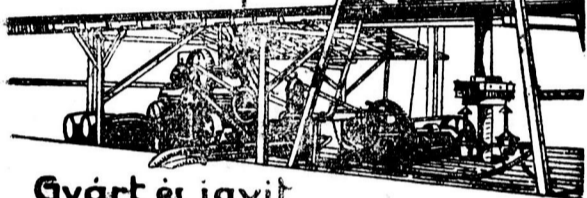
TÖRÖK és NEMES

czégnél Csapó-utca 26.

LAPP HENRIK
MÉLYFŰRÁSOK
magyar részvénytársasága
BUDAPESTEN

Iroda: Gyár:
V. Bálványos-utca 3. XI. Köbányai út 4.
Telefon: 11476 (interurban) telefon: 15222

ELVÁLLAL
MINDENMÉ FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciákkal

Egészségügyi Műszaki Vállalat r.-t.

Sürgőny cím:

Debreczen

Telefon:

358.

„Hygieniaf”

Péterfia-utca 46. sz.

Városi vízművek és csatornák tervezése és felépítése,

Berendez:

Gőz- és légfürdőket, központi fűtést, szellőztető
szárító és poreiszívókat.

Gyárak gépberendezését és mindennemű világi-
tási telepek létesítését.

Modern fürdőszobák, angolcsozettek, vízvezetéki
és csatornázási cikkekkel állandóan nagy raktár,
mely vételkötelezettség nélkül megtekinthető.

A munkálaiok gyors és pontos kiviteléért a
Részvénytársaság felelősséget vállal.

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan.

Csodás ékszerkiállítás

van most

ROSE DEZSŐ ékszerüzletében

Piac-utca 32. szám alatt.

Műremekei
a
legszebb
arany
és
ezüstneműeknek

Legnagyobb
örömet szerez

Ujévre

egy szép

ékszer ajándék!!

Meglepő
disztárgyak.
Gyönyörű
karékes órák.
Modern
ajándékok.

Mesés újdonságokban, étesszükszükségben, asztalterítőkben nagy és fényes raktár.

Meglepően olcsó árak!

Legmegbízhatóbb HRABÉCZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Gyár r.-t.

Gyár és központi iroda: Széchenyi-utca 42. szám. Telefon: 323. szám.
 Fiókok: Csapó-u. 30. Telefon 668. Ivan-u. 11. Telefon 578. Felvételi telep: Piac-u. 22. (Glück férfidivat üzlet.)

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szó 5 fill.
 Apróhirdetések előre fizetendők.

Három, esetleg 4 szobás utcai modern uti lakás 1912 május 1-től kiadó Darabos-utca 7. sz. alatt.

Zongorák, orgonák, koronák, traktókkal legújabb és legújabb zeneműveket kölcsönöz. Országos hangjegykölcsönző intézet, Andrassy-ut 47. Tassék prospektust kérni.

KIADÓ LAKÁSOK Csapó-utca 40. szám alatt udvari lakás, az emeleten egy vagy két szoba bútor nélkül kiadó. Érdeklődni Csapó-utca 40. az emeleten.

Ritka alkalom!

Konkurrenzia nélkül álló üzlet más vállalat miatt eladó. — Az átvételhez 1000 - 1500 K szükséges. Bővebb felvilágosítást szíveségből ad AUGURT „Budapest kávéház” Hunyadi-utca 14.

Neubauer János

sodronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt

irodahelyiségét és raktárát

☼ a gyártelepre helyezte át. ☼

Debreczen, Kétmalom-utca 4. sz.

Lovak

tőlen sikos utakon is megtartják munkaképességüket a Leonhardt védjeggyel ellátott eredeti-H-sarkok által. Az eredeti-H-sarkok minden tekintetben régóta beváltak és használatban a legolcsóbbak.

Tokaji gyógyasszu

kitűnő gyógyszer

vérszegényeknek és lábbadozóknak

Négy félliteres postacsomagot 10 K ért. frankó szállítással küld:

Nagy Testvérek

szőlőbirtokosok TÁLYA Tokaj hegyalja.

Irodának alkalmas

világos, tágas

négy szoba

(3 utcai, 1 udvari)

1912. május hó 1-től

kiadó

Darabos-u. 7

KEDVES EMLÉK-

tárgyat vásárolhat mindenki bármilyen alkalomra olcsó árért

HOROVITZ ZSIGMOND papírárukereskedésében
 PIACZ- ÉS CSAPÓ-UTCZA SARKÁN, PIACZ-UTCZA 12. SZÁM.

A közeledő Ujévi ünnepekre rendkívül nagy választékban vannak:

**Ujévi levelező-lapok,
 díszes dobozos levélpapírok,
 díszes levelező-lap albumok,**

Emlék-könyvek! a legszebb barsony- és bőrkötésben.

Névjegyek jutányos árban készülnek